

Posudek vedoucího na magisterskou diplomovou práci

Dagmar Hrdinová: Dítě a dětství v tvorbě Jaromíra Johna

Práce Dagmar Hrdinové patří k těm, ze kterých mívá školitel radost. Diplomantka si vybrala opomíjené téma, pracovala na něm se zaujetím a kvalita práce se krok za krokem zvyšovala. Vznikla tak velmi dobrá diplomová práce, která obohacuje výklad literárního díla Jaromíra Johna o jeden z důležitých aspektů: jeho literární díla pro děti a dospívající. Zároveň také postihuje některé podstatné prvky Johnovy/Markalousovy estetiky a poetiky Jaromíra Johna jako autora obecně.

Začíná se tvůrčí biografií Markalouse/Johna, která se vznikem jeho dětských knížek úzce souvisí. Dagmar Hrdinová tuto biografii pojímá selektivně soustřeďujíc se jenom k událostem, které jsou pro téma práce podstatné (autorovo dětství, vztah k otci, jeho vlastní rodina, válečná zkušenost, období konce třicátých a počátku čtyřicátých let; tomuto genetickému přístupu odpovídá i to, že práce cituje vždy první vydání jednotlivých próz). Následuje shrnutí Johnových názorů na poetiku dětské literatury (články z let 1937 v Úhoru a 1946 v Kytici) a nástin vývoje české literatury pro děti a mládež, do této fylogeneze je pak zasazena ontogeneze Johnových dětských knih.

Teoretickou oporou pro interpretace Johnových próz je pro Dagmar Hrdinovou Nezkusilovo vymezení funkcí literatury pro děti (funkce praktické, funkce magická, estetická a formativní), které vychází ze strukturalistické teorie funkcí Jana Mukařovského. Ty potom diplomantka mutatis mutandis aplikuje při analýzách jednotlivých Johnových knih. Jde o Listy z vojny, jež jsem psal svému synovi (1917), Tátovy povídky (1921, později přepracovaná verze pod názvem Narodil se), Rajský ostrov (1938), Vojáček Hubáček (rozšířená a přepracovaná verze prózy V mohamedánském nebi z Listů z vojny, 1939), Topičovo australské dobrodružství (rovněž 1939) a Příběhy Dona Quijota, adaptace proslulého Cervantesova románu (1940). V závěru si autorka klade důležitou otázku po životnosti Johnových děl pro děti a mládež. Konstatuje, že v některých analyzovaných dílech převažuje didaktická funkce a dobové reálie (např. Tátovy povídky, Rajský ostrov), jiná by však mohla být živá i pro dnešního čtenáře (Vojáček Hubáček a Příběhy Dona Quijota).

Ve své práci prokázala Dagmar Hrdinová schopnost orientace v literárněteoretické problematice (typologie funkcí) a v literární historii (vývoj literatury pro děti a mládež). Dobře se orientuje v celku Johnova díla a v sekundární literatuře. Prokázala také schopnost samostatné analýzy a interpretace literárního textu. (Některé připomínky jsme vyřešili během práce nad jednotlivými variantami diplomové práce.) Domnívám se, že práce Dagmar Hrdinové může být důležitým přínosem k výkladu Johnova díla, v němž je ještě řada neprozkoumaných oblastí. Velmi rád tuto práci doporučuji k obhajobě.

